

Hur rättvisa är vi som lekmannadomare?

Vi har väl alla hört eller uttryckt, hur t.ex. den eller den folkgruppen, eller religionsutövare är.

Men har vi sedan gått vidare och funderat på om just den eller den individen är sådan också?

Ett litet tankeexperiment: Hur är svensken, eller vem är en svensk? Är en svensk, en människa som fått svenskt medborgarskap, eller skall det vara flera generationer av svenska medborgarskap, för att vara svensk? Eller skall en svensk bara ha svenskar med svenskt medborgarskap i sitt släkträd. Det vore nog det enklaste, för då fanns det nog inga svenskar. Om det är så med svenskarna, är det då skillnad med hur det är med andra folkgrupper, eller grupperingar? Om man tittar på kulturskillnader, så brukar man gradera dem i skalan mellan feministiska och maskulina kulturer, och här ligger den svenska kulturen starkt i den feministiska delen, och t.ex. de latineuropeiska kulturerna i den maskulina delen. Men det säger inte att alla svenskar är starkt feministiska, eller att alla t.ex. portugiser är starkt maskulina. Det är detta som trasslar till det för oss lekmannadomare, och alla domare för den delen. Nu när jag sitter i ett mål, och det är en tilltalad, som härstammar från, t.ex. ett islamistiskt land, hur kan jag då tro eller veta, hur just denna människa är? Problemet är, att innan jag hört honom, eller henne, så vet jag inte ett dugg. Och efter ett tag, vet jag bara lite mer, men ytterst lite. Inte ens när jag suttit under hela rättegången, och följt vad som den tilltalade sagt, och vad som sagts om denne. Men jag vet vad som sagts under rättegången, vilka bevis som åklagaren fört fram och vad försvaret fört fram. Det är då bara det som jag vet, och som jag skall ta ställning till, när jag fäller mitt utslag i rätten. Detta oavsett om personen är romer, eller svensk, eller vad som helst. Till och med om personen tidigare har dömts, eller åtalats för det eller det. Detta skall bara tas i beaktande efter att vi är klara med skuldfrågan, och skall hantera straffet.

När jag nu noterat detta, börjar jag undra, hur är det med mig? Hur agerar jag? Uttrycker jag förklenade saker om folkgrupper? Eller hur agerar jag om jag hör någon som uttrycker sig förklenade? Sitter jag tyst, håller jag med eller säger jag ifrån. Om detta sker i nämndemannagrupper, hur skall jag då agera? Sitta tyst, säga ifrån, eller säga ifrån och anmäla? Jag vet inte, då alla alternativen har negativa baksidor. Men jag vet att vi måste diskutera frågan i nämndemannarörelsen.